

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- ontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse besluiten en tot opheffing van het besluit van de Vlaamse regering van 22 juni 2001 tot bepaling van de voorwaarden voor de toekenning van subsidies aan gemeenten voor de opmaak van het eerste vergunningenregister en het eerste plannenregister en het besluit van de Vlaamse Regering van 4 april 2014 houdende de digitalisering van het ruimtelijke vergunningenbeleid
 - Principiële goedkeuring

Samenvatting

Gelet op de inwerkingtreding van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning kan het systeem inzake de digitale bouwaanvraag voor de digitale behandeling van aanvragen voor stedenbouwkundige vergunningen worden stopgezet. Hiervoor dienen wijzigingen aangebracht in diverse besluiten van de Vlaamse Regering. Het besluit van 4 april 2014 kan opgeheven worden.

Tegelijk voorziet dit besluit in de opheffing van het subsidiebesluit van 22 juni 2001 voor de opmaak van het eerste vergunningenregister en het eerste plannenregister met ingang van 1 januari 2021. De gemeenten die op dit moment nog niet over een conform verklaard plannenregister beschikken zullen actief begeleid worden teneinde voor het verstrijken van deze datum alsnog te voldoen en van de subsidie te kunnen gebruik maken.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld: Omgeving en Natuur (beleidsdomein Omgeving)

Beleidsnota Omgeving 2019-2014

- ISE thema-overschrijdend instrumentarium omgeving
- Strategische doelstelling 1. Naar een samenhangend omgevingsinstrumentarium
- Operationele doelstelling 8. Omgeving is digitaal en data-gedreven by default
Focus op ontwikkeling van optimalisatie van Omgevingsloket (i.k.v. omgevingsvergunning) en actuele digitale platformen (DSI - digitaal uitwisselingsplatform voor RUP).

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Bijgaand ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2020/141 van 30 april 2020.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

1. Stopzetting systeem DBA

Het systeem inzake de digitale bouwaanvraag (hierna 'systeem DBA') voor de digitale behandeling van aanvragen voor stedenbouwkundige vergunningen werd opgestart bij beslissing van de Vlaamse regering van 3 juni 2010.

Op basis van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 april 2014 houdende de digitalisering van het ruimtelijke vergunningenbeleid was het de bedoeling om de volgende procedures via het systeem DBA te laten verlopen:

- 1 de administratieve procedure in eerste aanleg voor stedenbouwkundige vergunningen, verkavelingsvergunningen en verkavelingswijzigingen;
- 2 de administratieve beroepsprocedure tegen beslissingen over deze vergunningen;
- 3 de procedure voor de toekenning van stedenbouwkundige attesten;
- 4 de procedure voor de toekenning van planologische attesten;
- 5 de administratieve beroepsprocedure tegen beslissingen over planologische attesten;
- 6 de meldingen;
- 7 de procedure voor behandeling van aanvragen tot opname van een constructie als vergund geacht in het vergunningenregister.

In een eerste fase werd het systeem DBA enkel uitgebouwd voor wat betreft de administratieve procedure in eerste aanleg voor stedenbouwkundige vergunningen. Door andere prioriteiten en door de inwerkingtreding van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning werden de procedures voor verkavelingsvergunningen of verkavelingswijzigingen en de andere functionaliteiten (punt 2 tem 7) van het systeem DBA nooit operationeel.

Het verder uitbouwen en blijven onderhouden van het systeem DBA heeft weinig zin gezien de overgang naar de omgevingsvergunning, waarvan de afhandeling volledig digitaal verloopt via het Omgevingsloket. De Vlaamse overheid stelt het uitwisselingsplatform ter beschikking waarop de stukken en gegevens elektronisch uitgewisseld worden. De lokale besturen hebben intussen hun dossieropvolgingssysteem desgevallend ook gekoppeld aan dit Omgevingsloket en niet langer aan het DBA-platform.

Sinds de omgevingsvergunning in 2018 de stedenbouwkundige vergunning heeft vervangen, wordt er niet meer geïnvesteerd in het systeem DBA, ook al omdat er ondertussen geen 'actieve' dossiers meer zijn. Enkel de 'start der werken' en 'einde der werken' worden nog occasioneel ingegeven door de aanvrager.

De kostprijs voor het blijvend onderhouden en programmeren van het systeem DBA staat hierdoor niet langer in verhouding tot de beperkte meerwaarde van dit systeem. Alleen al de hosting kosten bedragen op jaarbasis tussen de 40 a 50 K euro.

Er wordt dan ook voorgesteld om het besluit inzake de digitale bouwaanvraag op te heffen en volledig in te zetten op een verdere digitalisering via het omgevingsloket, zoals opgenomen in het Omgevingsvergunningsbesluit.

De zeldzame hangende vergunningsdossiers en de dossiers waarover opnieuw moet worden beslist na vernietiging door de RvVb zullen in de toekomst enkel nog analoog behandeld kunnen worden.

Hoewel de uitbouw en het onderhoud van dit systeem DBA stopgezet wordt, zal de informatie die hierin opgenomen is, blijvend raadpleegbaar zijn. Alle afgewerkte en lopende dossiers en de dossiers waarover opnieuw moet worden beslist na vernietiging door de RvVb, worden gearchiveerd. voor zover deze dossiers nu reeds via het systeem DBA behandeld werden.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 4 april 2014 houdende de digitalisering van het ruimtelijke vergunningenbeleid voerde een aantal wijzigingen door in andere besluiten van de Vlaamse Regering om de link te leggen met het systeem DBA.

Volgende besluiten van de Vlaamse Regering worden nu terug aangepast om de verwijzing naar het systeem DBA te schrappen:

1. het besluit van de Vlaamse regering van 5 mei 2000 houdende de organisatie van het vergunningenregister,
2. het besluit van de Vlaamse Regering van 19 maart 2010 betreffende stedenbouwkundige attesten en stedenbouwkundige inlichtingen,
3. het besluit van de Vlaamse Regering van 2 juli 2013 tot bepaling van de nadere regels inzake het planologisch attest

2. Opheffing subsidiebesluit opmaak eerste vergunningenregister en plannenregister

Bij de inwerkingtreding van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening werden gemeenten verplicht om een vergunningenregister en een plannenregister vast te stellen in de gemeenteraad. Voor de opmaak van die eerste registers werd een subsidie ingevoerd bij besluit van de Vlaamse Regering van 22 juni 2001. De subsidie voor eerste vergunningenregister is al stopgezet in 2012 (zie datumvoorwaarde van 15 januari 2012 in artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 22 juni 2001). De subsidie voor het eerste plannenregister bestaat nog steeds. Nochtans moest elke gemeente het plannenregister opmaken en laten vaststellen door de gemeenteraad binnen een jaar na 1 mei 2000 (cfr artikel 7.6.1 VCRO).

In het kader van het zogenaamde 'Actieplan ontvoogding' heeft het departement Ruimte Vlaanderen sedert 2013 actief ingezet op het stimuleren en ondersteunen van gemeenten met het oog op het (laten) voldoen aan de verschillende vereisten van ontvoogding, waaronder o.m. de opmaak van een plannenregister. Het aantal gemeenten zonder plannenregister daalde sinds 2013 van 89 tot 11.

Sinds 2018 dienen overheden de ruimtelijke uitvoeringsplannen die het geïntegreerde planningsproces voor RUP's volgen, in te voeren in het uitwisselingsplatform voor digitale stedenbouwkundige informatie, het DSI-platform (BVR van 17 februari 2017 betreffende het geïntegreerde planningsproces voor ruimtelijke uitvoeringsplannen, planmilieueffectrapportage, ruimtelijke veiligheidsrapportage en andere effectbeoordelingen). Gemeenten en andere overheden worden gestimuleerd om ook hun andere RUP's en hun andere plannen hier samen te brengen.

Voorstel is om het subsidiebesluit voor de opmaak van het eerste plannenregister formeel op te heffen vanaf 1 januari 2021. De 11 gemeenten zonder plannenregister hebben dus nog de kans om dit jaar over te gaan tot vaststelling van het eerste plannenregister. Het departement Omgeving zal actief deze resterende gemeenten in kennis stellen en praktisch ondersteunen zodat de betrokken gemeenteraden voor 1 januari 2021 alsnog een besluit kunnen nemen over het eerste plannenregister en hierbij nog beroep kunnen doen op voormelde subsidie.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELLEN

Artikel 1.

De bepaling dat de informatie zoals aangeleverd via het systeem DBA integraal en automatisch deel uitmaakt van het vergunningenregister, wordt opgeheven. De beschikbare informatie in het systeem DBA wordt wel gearchiveerd en zal blijvend raadpleegbaar zijn.

Artikel 2.

Zie de toelichting bij artikel 1.

Artikel 3.

Artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 maart 2010 betreffende stedenbouwkundige attesten en stedenbouwkundige inlichtingen bepaalt dat de aanvraag tot een stedenbouwkundig attest – naast een indiening via aangetekend schrijven of via afgifte tegen ontvangstbewijs – ook kon ingediend worden via het systeem DBA. Deze mogelijkheid wordt evenwel niet ondersteund door het systeem DBA. In de feiten gebeurt dit dus analoog. Door de opheffing van het DBA-besluit wordt deze (niet-gerealiseerde) mogelijkheid eveneens opgeheven.

Artikel 4.

Van de gelegenheid wordt gebruik gemaakt om het formulier dat gehanteerd moet worden bij afgifte van een stedenbouwkundig attest op te heffen.

De attesten worden afgegeven met behulp van gemeentelijke software. Bovendien hebben veel gemeenten een eigen huisstijl. Het is dan ook niet wenselijk om het te gebruiken sjabloon voor de afgifte van het stedenbouwkundig attest regelgevend vast te leggen. Ook voor omgevingsvergunningen is er geen sjabloon vastgelegd, zonder dat dit in de praktijk problemen oplevert.

Artikel 5.

Van de gelegenheid wordt gebruik gemaakt om het aanvraagformulier van een stedenbouwkundig attest aan te passen aan intussen gewijzigde regelgeving.

Artikel 6.

Zoals aangegeven wordt het formulier dat gehanteerd moet worden bij afgifte van een stedenbouwkundig attest opgeheven.

Artikel 7.

Artikel 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 29 maart 2013 tot bepaling van de nadere regels inzake het planologisch attest, regelt de indieningswijze voor aanvragen van een planologisch attest. De digitale indieningswijze via het systeem DBA wordt evenwel niet ondersteund. In de feiten gebeurt dit dus analoog. Door de opheffing van het DBA-besluit wordt deze (niet-gerealiseerde) mogelijkheid eveneens opgeheven.

Artikel 8.

Ook in artikel 8 van het besluit van de Vlaamse Regering van 29 maart 2013 tot bepaling van de nadere regels inzake het planologisch attest wordt de verwijzing naar het DBA-besluit opgeheven.

Artikel 9.

Daarnaast bepaalt dit besluit van de Vlaamse Regering van 29 maart 2013 dat adviesvragen inzake het planologisch attest via het uitwisselingsplatform kunnen worden aangevraagd. Deze mogelijkheid wordt evenwel niet ondersteund door het systeem DBA. Door de opheffing van het DBA-besluit wordt deze (niet-gerealiseerde) mogelijkheid eveneens opgeheven.

Artikel 10.

Dit artikel bevat de besluiten die voorliggend besluit opheft.

Ten eerste wordt het besluit van de Vlaamse Regering van 22 juni 2001 tot bepaling van de voorwaarden voor de toekenning van subsidies aan gemeenten voor de opmaak van het eerste vergunningenregister en het eerste plannenregister, opgeheven.

Zoals aangegeven in de algemene toelichting gaat de opheffing slechts in op 1 januari 2021 zodat de 11 gemeenten zonder plannenregister nog de kans hebben om dit jaar over te gaan tot vaststelling van het eerste plannenregister, waarbij ze nog beroep kunnen doen op voormelde subsidie.

Ten tweede wordt het besluit van de Vlaamse Regering van 4 april 2014 houdende de digitalisering van het ruimtelijke vergunningenbeleid opgeheven. Het hierin vermelde omgevingsloket en uitwisselingsplatform (systeem DBA) worden niet verder ontwikkeld. De hierin opgenomen informatie zal wel beschikbaar blijven.

Artikel 11.

Voorliggend besluit heft onder andere het besluit van de Vlaamse Regering van 22 juni 2001 op, dat de subsidiëring regelt van gemeenten voor de opmaak van het eerste vergunningenregister en het eerste plannenregister. Om de 11 gemeenten zonder plannenregister de kans te geven dit vooralsnog op te maken, wordt bepaald dat de gemeenteraden nog tijd hebben tot en met 31 december 2020 om het eerste plannenregister vast te stellen en in aanmerking te komen voor subsidiëring.

Artikel 12.

Dit artikel bepaalt de datum van inwerkingtreding.

Zoals hoger aangegeven heft voorliggend besluit o.a. het besluit van de Vlaamse Regering van 22 juni 2001 op, dat de subsidiëring regelt van gemeenten voor de opmaak van het eerste vergunningenregister en het eerste plannenregister. Om de 11 gemeenten zonder plannenregister de kans te geven dit vooralsnog op te maken en in aanmerking te komen voor subsidiëring, wordt bepaald dat de opheffing van dit besluit slechts in werking treedt op 1 januari 2021.

Artikel 13.

Dit betreft de standaard bepaling m.b.t. uitvoering van voorliggend besluit van de Vlaamse Regering.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De hosting kosten voor het systeem DBA bedragen op jaarbasis tussen de 40 a 50 K euro. Door de stopzetting van de uitbouw en het onderhoud van het systeem DBA zal ook geen onderhoud meer nodig aan niet langer gebruikte software. Daarnaast is er een reductie in operationele kosten. Dat levert een operationele besparing op van tussen de 20 en 40 K euro.

De vrijgekomen werkingsmiddelen voor de exploitatie van de IT omgeving van het departement Omgeving zullen aangewend worden om de exploitatie van andere, nieuw toepassingen, waaronder het Omgevingsloket in het kader van de omgevingsvergunning, te bekostigen.

Wat betreft de opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 22 juni 2001 tot bepaling van de voorwaarden voor de toekenning van subsidies aan gemeenten voor de opmaak van het eerste vergunningenregister en het eerste plannenregister, geldt dat de subsidiëring voor het vergunningenregister reeds in 2012 werd stopgezet.

Thans zijn er nog 11 gemeenten niet overgegaan tot opmaak en vaststelling van het eerste plannenregister. De subsidiebedragen, waarop deze gemeenten aanspraak zouden kunnen maken, zijn reeds gebudgetteerd. (budget van 4000 euro voor het jaar 2020)

Het advies van Inspectie van Financiën van 28 mei 2020 gaat in bijlage.

De inspectie van financiën heeft geen opmerkingen bij de wettelijkheid en de regelmatigheid van het voorgelegde ontwerp van besluit.

Wat betreft de doelmatigheid is de inspectie van oordeel dat het opheffen van regelgeving die achterhaald is, de doelmatigheid van de wet- en regelgeving verhoogt. Bovendien geeft dit ook de mogelijkheid om de middelen die nog besteed worden om deze achterhaalde regelgeving uit te voeren en te handhaven, effectiever en zinvoller in te zetten om de actuele regelgeving te implementeren en uit te voeren.

De inspectie van financiën meent dat wel vragen rijzen bij het voorstel om het besluit van 22 juni 2001 pas op 1 januari 2021 op te heffen omdat de betrokken gemeenten in beginsel reeds op 1 mei 2001 een plannenregister hadden moeten opmaken en omdat het beperkt bedrag van de subsidie een bijzondere regeling voor de betrokken gemeenten niet echt lijkt te verantwoorden.

De inspectie van financiën heeft geen opmerkingen bij de doelmatigheid van het voorgelegde ontwerp van besluit. Zij stelt wel voor om de opheffing van het besluit van de Vlaamse regering van 22 juni 2001 onmiddellijk bij de inwerkingtreding van het besluit dat nu voorligt, te laten ingaan en dit niet uit te stellen tot 1 januari 2021.

De inspectie van financiën heeft geen opmerkingen bij het voorstel om de uitgespaarde middelen voor het onderhoud van DBA te gebruiken om de andere IT-uitgaven te dekken, op voorwaarde dat de administratie aantoont dat de betrokken middelen werkelijk vereist zijn. Voor de kredieten die nog beschikbaar zijn voor de uitvoering van de subsidieregeling die voorzien is in het besluit van de Vlaamse regering van 22 juni 2001, kan de Vlaamse regering besluiten voor welke doeleinden deze middelen de volgende begrotingsjaren gebruikt worden.

De Inspectie geeft vervolgens gunstig advies over het ontwerp van besluit. Zij stelt wel voor te overwegen om de opheffing van het besluit van 22 juni 2001 onmiddellijk te laten ingaan en niet uit te stellen tot 1 januari 2021.

Het plannenregister is een belangrijk instrument om te kunnen voldoen aan informatieplichten en wordt geconsulteerd bij de beoordeling van een vergunningsaanvraag en bij elke vraag naar de gebruiksmogelijkheden van een perceel of gebouw. Het is bijgevolg belangrijk om ervoor te zorgen dat elke gemeente over een plannenregister beschikt. Door de opheffing van de subsidiemogelijkheid pas te laten plaatsvinden vanaf 1 januari 2021 wordt een laatste kans en stimulans geboden aan de 11 gemeenten zonder plannenregister om dit jaar over te gaan tot vaststelling van het eerste plannenregister. Het departement Omgeving zal actief deze resterende gemeenten in kennis stellen en praktisch ondersteunen zodat de betrokken gemeenteraden voor 1 januari 2021 alsnog een besluit kunnen nemen over het eerste plannenregister en hierbij nog beroep kunnen doen op voormelde subsidie.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 11 juni 2020.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

De inzet op de uitbouw en het onderhoud van het systeem DBA bedroeg 10 tot 20 werkdagen externe ondersteuning via ingehuurde ontwikkelaars alsook een interne personeelsinzet van 10 dagen en exploitatiekosten. Het vrijgekomen personeel en de vrijgekomen personeelsmiddelen zullen ingeschakeld worden bij andere exploitaties of ontwikkelwerk.

Wat dossierbehandeling betreft, is er geen impact op werking bij de Vlaamse Overheid.

Conformverklaringen van eerste plannenregisters maakt deel uit van de reguliere werking van het departement Omgeving.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er is geen impact op de lokale besturen, gegeven het feit dat de behandeling op niveau provincie sowieso in deze gevallen enkel analoog kon. Op niveau gemeente kon een behandeling slechts digitaal als de gemeente zich aangesloten had op het DBA-loket. Sinds 2017 werd echter de overstap gemaakt naar het Omgevingsloket in het kader van de omgevingsvergunning, waardoor het digitaal behandelen via DBA-loket een aflopend verhaal is.

Lopende vergunningsdossiers en de dossiers waarover opnieuw moet worden beslist na vernietiging door de RvVb zullen alleen nog analoog behandeld kunnen worden, ook die fractie die via DBA digitaal behandeld werd.

Daarnaast zijn slechts 11 gemeenten niet overgegaan tot opmaak en vaststelling van het eerste plannenregister, nochtans een decretale verplichting. Louter de subsidiëring die hiermee verbonden is, wordt stopgezet. Deze gemeenten krijgen nog tot eind 2020 de kans om aan de subsidievoorwaarden te voldoen.

4. VERDER TRAJECT

Voorliggend ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering wordt ter advisering overgemaakt aan de Raad van State.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse besluiten en tot opheffing van het besluit van de Vlaamse regering van 22 juni 2001 tot bepaling van de voorwaarden voor de toekenning van subsidies aan gemeenten voor de opmaak van het eerste vergunningenregister en het eerste plannenregister en het besluit van de Vlaamse Regering van 4 april 2014 houdende de digitalisering van het ruimtelijke vergunningenbeleid;

2° de Vlaamse minister van Omgeving te gelasten over het voormelde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhail DEMIR